

Incidentie van kanker in Strijen, Strijensas en Mookhoek (2004-2013)

mei 2016

Foto: Regiobedrijf.nl

Conclusie

Het algemene beeld van de incidentie (het aantal nieuwe gevallen) van kanker in de gemeente Strijen tussen 2004 en 2013 wijkt niet af van het landelijk gemiddelde. In Strijensas en Mookhoek is in de periode 2004 t/m 2013 géén hogere kankerincidentie vastgesteld dan op basis van landelijke cijfers werd verwacht. In Strijen is één geval van hematologische kanker meer gevonden dan op basis van de landelijke spreiding verwacht werd. In Strijensas, Mookhoek en in de kernen van de gemeente Moerdijk is geen afwijking in het aantal hematologische kankers gevonden. Onder hematologische kankers vallen bijvoorbeeld leukemie en lymfomen. De hoeveelheid benzeen in de lucht, gemeten in Strijen, is geen verklaring voor een extra geval van hematologische kanker. De verhoging is niet substantieel; een toevalstreffer bij het onderzoeken van meerdere soorten kanker in meerdere woonkernen is de meest waarschijnlijke verklaring.

Aanleiding

Gezondheidsvragen in relatie tot industriële luchtverontreiniging vanuit Moerdijk is een thema dat met enige regelmaat speelt in de gemeente Strijen, met name na incidenten. In de periode november 2015 - januari 2016 is bij Shell Moerdijk ca. 28 ton ethyleenoxide ontsnapt. Een gezondheidsrisico-analyse van de GGD West-Brabant, gepresenteerd tijdens bewonersavonden in Moerdijk en Strijen, heeft uitgewezen dat dit incident geen nadelige gevolgen voor de gezondheid op korte termijn heeft gehad of op de lange termijn zal hebben.

Desondanks bestaan onder de bevolking zorgen over de gezondheid van het lokale leefmilieu. Deze ongerustheid is versterkt door het bericht van een huisartspraktijk in de gemeente Moerdijk over een mogelijk verhoogd voorkomen van kanker in deze gemeente. Gemeenten Moerdijk en Strijen hebben de lokale GGD'en hierna opdracht gegeven te onderzoeken of de kankerincidentie in hun gemeenten is verhoogd. Het onderzoek voor de gemeente Strijen is uitgevoerd door de Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ, in samenwerking met GGD West-Brabant.

Vraagstelling

Is de kankerincidentie in de gemeente Strijen verhoogd, uitgesplitst voor Strijen (postcode 3290+3291), Strijensas (postcode 3292) en Mookhoek (postcode 3293)?

Opdracht

De opdracht bestaat uit het onderzoeken, op basis van cijfers van het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL), of in de verschillende dorpskernen van gemeente Strijen de kankerincidentie hoger is dan verwacht mag worden op basis van het landelijk gemiddelde.

Soort kanker

In het onderzoek zijn de meest voorkomende soorten kanker meegenomen, namelijk longkanker, borstkanker bij vrouwen, prostaatcancer bij mannen, dikkedarm- en endeldarmkanker, hematologische kanker en het totaal van kankers ongeacht soort. Hierbij is aangesloten bij eerder onderzoek dat is uitgevoerd door GGD West-Brabant.

Tijdsperiode

Het IKNL houdt vanaf 1989 het aantal nieuwe kankerdiagnoses bij van alle inwoners in Nederland. Deze gegevens zijn op dit moment tot en met 2013 beschikbaar. Voor gemeente Strijen zijn kankerincidentie cijfers aangevraagd voor een tijdsperiode van 10 jaar (2004 t/m 2013) voor de postcodes 3290 t/m 3293.

Kankerincidentie

In de tabel is per postcodegebied over een periode van 10 jaar het verwachte aantal kankerdiagnoses weergegeven en het werkelijke aantal kankerdiagnoses, geregistreerd bij het IKNL. Het in Strijen geregistreerde aantal diagnoses van hematologische kanker (55) valt net buiten het te verwachten aantal (25-54) en is dus aan de hoge kant. Het gaat om één persoon extra in Strijen ten opzichte van wat op basis van landelijke gegevens te verwachten is.

Tabel 1: Verwachte en geregistreerde aantallen van kanker van de postcodegebieden Strijen, Strijensas en Mookhoek over de periode 2004 t/m 2013.

Kanker totaal	Verwacht	Geregistreerd
Strijen (postcodegebieden 3290 en 3291)	415-515	485
Strijensas (postcodegebied 3292)	15-39	36
Mookhoek (postcodegebied 3293)	16-41	23
Longkanker	Verwacht	Geregistreerd
Strijen (postcodegebieden 3290 en 3291)	39-74	51
Strijensas (postcodegebied 3292)	0-8	5
Mookhoek (postcodegebied 3293)	0-8	5
Dikkedarm- en endeldarmkanker	Verwacht	Geregistreerd
Strijen (postcodegebieden 3290 en 3291)	42-78	54
Strijensas (postcodegebied 3292)	0-8	5
Mookhoek (postcodegebied 3293)	0-8	5
Hematologische kanker	Verwacht	Geregistreerd
Strijen (postcodegebieden 3290 en 3291)	25-54	55
Strijensas (postcodegebied 3292)	0-6	6
Mookhoek (postcodegebied 3293)	0-7	5
Borstkanker (vrouwen)	Verwacht	Geregistreerd
Strijen (postcodegebieden 3290 en 3291)	48-86	48
Strijensas (postcodegebied 3292)	0-8	5
Mookhoek (postcodegebied 3293)	0-8	5
Prostaat kanker (mannen)	Verwacht	Geregistreerd
Strijen (postcodegebieden 3290 en 3291)	36-70	65
Strijensas (postcodegebied 3292)	0-7	7
Mookhoek (postcodegebied 3293)	0-7	5

Bronnen: Nederlandse Kankerregistratie beheerd door IKNL, CBS, www.cijfersoverkanker.nl

Beïnvloedende factoren

Kanker kan ontstaan door veel verschillende oorzaken. Een belangrijke factor is leeftijd; in een wijk met veel vergrijzing zal meer kanker voorkomen. De leeftijdsopbouw van de postcodegebieden wordt daarom standaard meegenomen in de berekeningen. Ook leefstijlfactoren, zoals roken of overgewicht, kunnen een rol spelen bij het ontstaan van kanker. In postcodegebieden met een lage sociaaleconomische status (SES), d.w.z. een laag opleidingsniveau, wonen relatief meer rokers en komt over het

Berekeningen

Het aantal geregistreerde kankerdiagnoses in gemeente Strijen is vergeleken met het gemiddeld aantal te verwachten kankerdiagnoses in Nederland, rekening houdend met aantal inwoners, leeftijd en geslacht.

algemeen meer overgewicht voor. De incidentie van kanker kan hierdoor hoger zijn. De postcodegebieden in dit onderzoek geven geen aanleiding om door de SES een hogere kankerincidentie te verwachten. Strijen en Mookhoek hebben een SES die ongeveer gelijk is aan de gemiddelde SES in regio ZHZ en Strijensas heeft een iets hogere SES.

Meer informatie

Bij vragen over deze factsheet, kunt u bellen met het algemene nummer 078-7708500 of info@dienstgezondheidjeugd.nl